

Uppsala kommuns funktionsrättsråd
Minnesanteckningar

Minnesanteckningar Uppsala kommuns funktionsrättsråd

Datum: 28 maj 2026

Tid: 9–12

Lokal: Stadshuset KS-salen

Närvarande

Ledamöter

Tobias Smedberg (Kommunstyrelsen/Omsorgsnämnden), ordförande
Fredrik Larsson (Funktionsrätt Uppsala kommun), vice ordförande
Astrid Mäkitalo (Hjärt-Lung Uppsala Län)
Nina Mohss (HRF Uppsala Knivsta)
Sofie Sander (Autism Uppsala län)
Marielle Sandstedt (Reumatikerdistriktet Uppsala län), *deltar på distans*
Catarina Bernet (FUB Uppsala Knivsta)
Hans Richter (Neuro Uppsala Knivsta)
Eva Christiernin (Kommunstyrelsen/Utbildningsnämnden), *punkt 5-9*
Jonas Petersson (Kommunstyrelsen)
Anita Björklund Hammarberg (Omsorgsnämnden)
Torkel Kjösnes (Idrotts- och fritidsnämnden)
Camilla Westerborn (Äldrenämnden), *deltar på distans punkt 1-4*
Sofia Andersson (Socialnämnden), *punkt 5-9*

Övriga deltagare

Nina Klinge-Nygård, utvecklingsledare, kommunledningskontoret
Rosalind Göthberg, nämndsekreterare, kommunledningskontoret
Jeanette Nordin, brukarombud, kommunledningskontoret
Lenita Granlund, förvaltningsdirektör, vård- och omsorgsförvaltningen
Karin Eduards, välfärdsutvecklare, vård- och omsorgsförvaltningen
Michael Jestin, ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun

Föredragande och inbjudna gäster

Runa Wendle, utvecklingsledare, kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
 Ewa Wennmark, verksamhetscontroller, kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
 Mikael Franzén, projektledare, fastighetsavdelningen kommunledningskontoret
 Victoria Wirén, projektutvecklare, Skol- och omsorgsfastigheter, *deltar på distans*
 Sofia Farsiani König, strateg social hållbarhet, Uppsala kommun arenor och fastigheter
 Cecilia Ahlinder, teamledare, vård- och omsorgsförvaltningen
 Lena Thalén, avdelningschef, vård- och omsorgsförvaltningen
 Emma Ringqvist, strategisk samhällsplanerare, stadsbyggnadsförvaltningen
 Ulrik Wärnsberg (S), ordförande valnämnden
 Lotta Vestin, valsamordnare, kommunledningskontoret
 Fredrik Zethraeus, valsamordnare, kommunledningskontoret
 Johan Eikman, avdelningschef, vård- och omsorgsförvaltningen

Föredragningslista

1. Mötet öppnas

Ordförande Tobias Smedberg öppnar mötet. Alla mötesdeltagare presenterar sig.

2. Val av justerare

Funktionsrättsrådet väljer Astrid Mäkitalo till att tillsammans med ordföranden justera dagens minnesanteckningar.

3. Fastställande av föredragningslista

Funktionsrättsrådet fastställer föredragningslistan med följande tillägg:

- Övriga frågor från Sofie Sander och Fredrik Larsson.

4. Tema: Personer med funktionsnedsättning som konsumenter och utövare av kultur och idrott

4.1 Förutsättningar för personer med funktionsnedsättning inom kultur och idrott

Personer med funktionsnedsättning idrottar eller motionerar mer sällan än befolkningen i stort. Dessutom är unga med funktionsnedsättning generellt mindre nöjda med sin fritid. Unga med funktionsnedsättning deltar mer sällan i föreningsliv, idrottar mindre och umgås mindre med vänner på fritiden. Vanliga hinder är kostnader, att inte känna sig välkommen och att aktiviteter inte är tillgängliga eller anpassade.

För att förbättra förutsättningarna behöver funktionsrättsperspektivet finnas med i hela kedjan – planering, bidrag, lokaler, bokning, information, personal, verksamhetsutveckling och uppföljning. I Uppsala kommun innebär det att det är många inblandade aktörer som behöver samverka och det behövs styrning på många nivåer.

4.2 Så arbetar kommunen med förutsättningarna

Representanter från olika förvaltningar och bolag berättar hur de arbetar med tillgänglighetsfrågor inom sina ansvarsområden.

Kulturnämnden driver verksamhet i egen regi och stöttar externa verksamheter genom bidrag och partnerskap. Vid handläggningen av bidrag finns tillgänglighet med som en av bedömningsgrunderna och alla sökande måste beskriva hur de arbetar med tillgänglighet i sina verksamheter eller projekt. Tillgängligheten i de lokaler kulturnämnden använder för sin verksamhet varierar och förvaltningen återkommer med mer information till kommande möte med funktionsrättsrådet.

Idrotts- och fritidsnämnden har ingen egen verksamhet utan stöttar föreningar genom bidrag och samverkan. Föreningar kan till exempel söka särskilda bidrag för att utveckla sin verksamhet för personer med funktionsnedsättning eller för att tillgänglighetsanpassa lokaler.

För att säkerställa att kommunens verksamheter har tillgång till ändamålsenliga, hållbara och kostnadseffektiva lokaler arbetar förvaltningarna med lokalförsörjningsplaner. Syftet med planerna är att synliggöra och planera för behoven av lokaler för skola, idrott, fritid, kultur och friluftsliv. Planerna uppdateras varje år, efter att kommunfullmäktige har beslutat om nästa års budget.

Många av kommunens egna lokaler ägs av bolagen Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB eller Uppsala kommun arenor och fastigheter AB. Som fastighetsägare ansvarar bolagen för tillgängligheten i lokalerna och för att de vårdas och underhålls.

Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för insatserna kontaktperson och ledsagning. Både kontaktpersoner och ledsagare kan följa med på olika aktiviteter och få ersättning för kostnader för till exempel inträden och biljetter. Ledsagare kan i vissa fall få följa med gratis, mot uppvisande av intyg.

4.3 Workshop och diskussion

Funktionsrättsrådet delar in sig i grupper och diskuterar följande frågor:

1. Vilka är de vanligaste hindren i tillgängligheten ni märker i anläggningar, arenor och andra byggnationer för kultur och idrott?
2. Vilka hinder finns det i verksamheternas och evenemangens utformning som försvårar delaktigheten?
3. Vilka förändringar i regelverk kan göras för att öka delaktigheten i kultur- och idrottslivet?

Under diskussionerna lyfts bland annat följande:

- Flera målgrupper har behov av mindre, separata omklädningsrum. Det kan till exempel handla om personer som har med sig ledsagare eller anhöriga av annat kön eller personer med medicinska funktionsnedsättningar som behöver kunna undvika parfymade produkter på grund av allergier.
- Tillgänglighetsperspektiv behöver finnas med från början när man bygger nya lokaler. Det är ofta svårare att lösa tillgängligheten i efterhand. Man behöver också tänka på flera olika aspekter av tillgänglighet. Till exempel att alla ska kunna ta sig in och runt i lokalen, ventilationen måste vara bra och materialen som används ska vara sådana som inte avger dofter och partiklar.
- Rätten att få ta med ledsagare och förmåner som gratis inträde är ofta kopplade till ett ledsagarbeslut. Anhöriga som följer med på aktiviteter fyller ofta samma funktion men får inte samma förmåner.
- Många aktiviteter för personer med funktionsnedsättning är riktade mot barn och unga. För de som har fyllt 20 är utbudet mycket mindre.

- Kommunen borde bli bättre på att samla ihop lärdomar från olika projekt till checklistor, som sedan kan användas till andra projekt.
- Transport till och från aktiviteter är ett problem för många. Den vanliga kollektivtrafiken är inte alltid tillgänglig för de med till exempel fysiska funktionsnedsättningar eller allergier, därför är det viktigt att det går att åka bil och cykla till aktiviteterna. Det är även viktigt att det finns handikapparkering.
- Medicinska – och andra osynliga - funktionsnedsättningar glöms ofta bort. Kommunen behöver bli bättre på att ta hänsyn till dem, till exempel vid planteringar så att man inte placerar träd och växter med starka dofter och mycket pollen nära förskolor, skolor, bostäder och lokaler för kultur och idrott.
- Många lokaler idag byggs med mycket insyn och stora glaspartier som ställer till problem för personer som är intrycks känsliga.
- Många aktiviteter leds av föreningar och personer som arbetar ideellt och inte alltid har eller kan förväntas ha kunskap om alla typer av funktionsnedsättningar. Här kan kommunen stötta med utbildning och information.
- Gruppen ”personer med funktionsnedsättning” är stor och innefattar många olika typer av utmaningar. Hur kan man göra uppföljningar som fångar upp hela gruppen och inte bara vissa delar?

5. Rapport från brukarombudet och arbetet som demokratiambassadör

Brukarombudets årsrapport 2025

Jeanette Nordin presenterar brukarombudets årsrapport 2025. Hela rapporten och en lättläst version finns att läsa på uppsala.se: [Brukarombud - Uppsala kommun](#)

Rapporten visar både positiv utveckling och tillbakagångar inom kommunen. Exempel på positiv utveckling är att kommunen arbetar mer med delaktighet, har utökat sitt anhängstöd och inkluderat tillgänglighetsperspektivet inom kris- och beredskapsarbetet. Exempel på tillbakagångar är att kommunen inte upplevs följa intentionen med LSS och att insatsen boendestöd har fått kritik.

Rapporten avslutas med tre rekommendationer för ökad tillgänglighet:

1. Arbeta med tidig och systematisk involvering av personer med funktionsnedsättning. Det finns fungerande samverkan, använd dem och bygg fler.
2. Fortsätt arbetet med att bli en modellkommun inom funktionshinderområdet. Utse tydligt ansvar för samordning av funktionshindrarbetet.
3. Använd resultaten om boendestöd i arbetet med att utveckla och förbättra insatsen. Glöm inte att involvera brukarna.

Demokratiambassadör

Avdelningen för trygghet och hållbarhet arbetar med att öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande. Som en del av det arbetet finns det ett antal interna demokratiambassadörer och brukarombudet är en av dem. Uppdraget som demokratiambassadör går bland annat ut på att:

- Informera om hur valet går till och varför det är viktigt att rösta
- Sprida information från Valmyndigheten och Valkansliet
- Initiera och genomföra egna demokratifrämjande initiativ

Valnämndens ordförande och representanter från valkansliet berättar om hur valnämndens uppdrag ser ut och hur de arbetar med tillgänglighet inom ramarna för det, till exempel ambulerande röstmottagare och förtidsröstning på träffpunkter.

6. Rapport från Funktionsrätt Uppsala kommun och nytt IOP (idéburet offentligt partnerskap)

Johan Eikman och Michael Jestin berättar om den nya överenskommelsen om idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Uppsala kommun och Funktionsrätt Uppsala kommun. Tanken med partnerskapet är att skapa en strukturerad och strategisk samverkan mellan kommunen och funktionsrättsrörelsen för att nå målen om full delaktighet, jämlikhet och inkludering.

Från kommunens håll är omsorgsnämnden ansvarig, men även äldrenämnden, idrotts- och fritidsnämnden, kulturnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden ska ingå i partnerskapet.

Förslaget har varit ute på remiss i berörda förvaltningar och ska sedan upp för beslut i alla de nämnder som ingår.

7. Rapport från kommunstyrelsen och nämnder

Utbildningsnämnden

En ny öppen förskola har öppnat i centrum. Den ligger på Kålsängsgränd 9 och öppettider finns på uppsala.se: [Välkomna till oss!](#)

Förvaltningen har gjort en stor översyn av den anpassade gymnasieskolan, som nu ska diskuteras med funktionsrättsrörelsen.

Idrotts- och fritidsnämnden

Representanterna från idrotts- och fritidsnämnden med förvaltning tar med sig frågorna som lyfts på dagens sammanträde och åiterrapporterar dem till nämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett uppdrag som handlar om hur ansvaret för barn och ungas fria tid ska organiseras inom kommunen för att öka tillgången till och nyttjandet av fritidsaktiviteter. Som en del av det uppdraget har kommunstyrelsen tagit fram ett förslag till plan som nu har skickats på remiss till berörda nämnder.

Socialnämnden

Socialnämnden tittar på att utöka öppettiderna på kommunens härbärgen. De har även utökat verksamheten stödcentrum som ligger under ungdomsjouren, dit barn och unga som har blivit utsatta för brott kan vända sig för hjälp och stöd.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden arbetar med nya riktlinjer för LSS som kommer upp för beslut i juni. Tanken är att det ska finnas en bred överenskommelse kring riktlinjerna så att de ska kunna gälla oavsett politiskt styre.

8. Övriga frågor

Sofie Sander uppmärksammar att kommunfullmäktige har beslutat att starta ett teknikprogram med anpassningar för elever med autismspektrumtillstånd samt att utreda behovet, förutsättningarna och möjligheten att erbjuda fler särskilt utformade gymnasieprogram. Föreningen Autism Uppsala län är glada över utvecklingen då den här målgruppen tidigare inte har haft möjlighet att välja mellan olika gymnasieprogram.

Fredrik Larsson lyfter att regeringen har aviserat att priserna på periodkort i kollektivtrafiken ska halveras under andra halvan av 2026. Kommer även den särskilda kollektivtrafiken påverkas av den prissänkningen? Kommunen har inte hunnit titta på det än men återkommer med besked.

9. Nästa möte

Nästa möte med funktionsrättsrådet är fredag 2 oktober, kl. 9–12.